

Hvalfangerkatastrofen i Ishavet 1777

Uddrag fra "Katastrofen i Ishavet 1777 – Beretninger fra hval- og sælfangsten ved Grønland". Red. Søren Mulvad

Engelbrecht Jessens brev til konen s. 95-97

Engelbrecht Jenssens brev til hjemmet

Fra Bergen skrev Engelbrecht Jenssen til sin kone:⁴¹

Højtærede Mette Engelbrechts.

Jeg vil hermed meddele mine kære at jeg er ankommet sund og frisk den 17. maj (1778) til Bergen. Gud give at du har det ligeså, - det vil være mig hjertenskært at erfare. Du skal vide, at jeg forliste mit skib den 20. august forrige år mellem Gale Hamkes Land og Island, på 68. bredde. På samme tid forliste Peder Andresens skib. Vore folk blev fordelt i tre grupper. Jeg selv, min bror og Peter og Anders kom om bord hos en hollænder, som hedder Hidde Dideriksen Kat, og Jan Madsen og hans søn kom om bord hos Hans Christian Jaspers, og andre kom om bord hos Hans af Ankers - det er Hans Petersen. Vi måtte atter forlade disse tre skibe den 30. september på 62 grader øst for Statenhuk i Strat Davis og reddede os over på en isskodse med noget brød og en chalup, hvor vi drev langs landet i en afstand på tre a fire mil. Vi var i alt 70 mand på denne isskodse indtil den syvende oktober. Da besluttede vi at gå ind mod landet, uden at tænke på, at de vilde derinde kunne skade os. Vi var i stor jammer og elendighed, nogle var døde af kulde og andre var druknede. Vi delte os i to partier, hvoraf jeg gik sammen med 16 andre, hvoraf tre frøs ihjel.

Vi gik i fire dage, og om natten holdt vi os stille. Den strækning vi gik i dagens løb, drev vi atter udefter om natten, så at vi til sidst var aldeles udmattede. Vi havde slet intet at spise. Om natten til den 10. satte vi os på et isfjeld, knap to mil borte fra det land, som hedder Statenhuk, og vi havde slet ikke noget håb om redning længere. Men her må jeg sande den gamle talemåde, at når nøden er størst, er hjælpen nærmest. Den dag var jeg kommet noget bagud for de andre, fordi skibsdrengen Anders Mikkelsen List ikke kunne gå så hurtigt, og jeg ville vente på ham. Vi kom i land om morgenen den 11. oktober og traf straks de vilde, som kom til os i tre kajaker og førte os hjem til deres boliger. Vi var nu i alt

⁴¹ Her gengivet efter Falk 1998 s. 56f. Falk angiver ikke sin hjemmel.

Hvalfangerkatastrofen i Ishavet 1777

Uddrag fra "Katastrofen i Ishavet 1777 – Beretninger fra hval- og sælfangsten ved Grønland". Red. Søren Mulvad

13 mand, Jeg og min bror og Peter og Anders, Jes Smidt fra Sønderland (Rømø) og resten var tyskere.

De vilde gav os sælhundekød at spise. De øvrige i gruppen reddede sig op på en øde klippe, hvor de ernærede sig i syv dage af muslinger, som Israels børn ernærede sig af manna i ørkenen. Har sad de i seks eller syv dage i regnvejr. Da de endelig kom ind til os, var nogle af dem døde. For at nævne nogen af dem: Peter Lassen er død, Søren af Peter Holms som var min styrmand, er død. Han kom ellers om bord hos Hans Christian Jaspers. Man siger, at han er død, og det er Rasmus af Truels også, men de fleste rømsere lever.

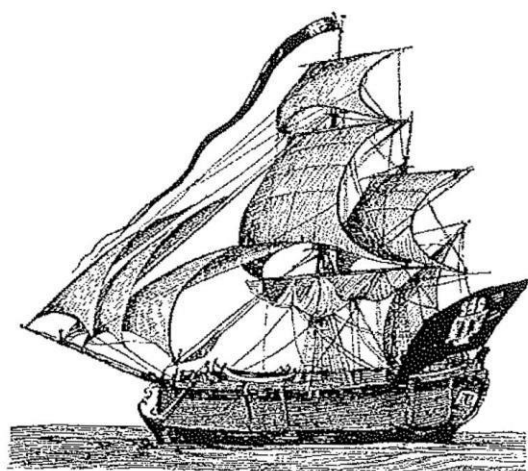
Jeg håber på at kunne komme hjem snarest muligt, for så kan jeg selv bedre fortælle, hvad jeg har gennemgået. Dog vil jeg nu skrive, så længe der er plads på papiret.

Jeg var sammen med mine mænd i otte dage hos de vilde, før de bragte os videre i en konebåd til en anden boplads, og til sidst kom vi til herrnhutterne, som er gode og kristelige folk. Her fik vi underretning om, at der lå et skib cirka 50 mil nordpå, hvorefter jeg besluttede at købe en konebåd af skind og ro derhen med otte mænd. Det var min bror og Peter Christian af Per Thomsens og Thomas ditto, resten var tyskere. Da vi havde rejst halvvejs, blev vi overfaldet af en voldsom storm fra sydøst, så vores konebåd blæste i havet, og vi måtte blive 16 uger hos de vilde. Samtidig blev det hård vinter, så vi ikke kunne jage sælhunde. Vi led svær nød og fik kun lidt kød og spiste vandplanter fra en dam. Jeg beholdt dog mit gode helbred, men Peter kunne ikke leve af denne føde, og han døde den 21. februar 1778 på denne boplads og ligger begravet ved en klippe, og det var nær gået min bror ligeså.

I løbet af foråret kom vi med de vilde nordpå og nåede skibet den 30. marts. Stedet hedder Frederikshåb, og købmanden (bestyreren) Carl Bruun. Skipperen på det danske skib hedder Jacob Jørgensen List og er en svoger til Hans Tønnisen fra List. Han havde været undervejs til Sukkertoppen, som ligger længere nordpå, men kunne ikke komme frem for is og en lækage, som nødte ham til at søge nærmeste havn. Vi havde det held, at der var en del proviant i behold på skibet, så vi kunne leve af det.

Hvalfangerkatastrofen i Ishavet 1777

Uddrag fra "Katastrofen i Ishavet 1777 – Beretninger fra hval- og sælfangsten ved Grønland". Red. Søren Mulvad

DE TWEE JONGE HERMANS
(Gengivet fra Oesau 1955)

Skipperen besluttede at tage os med hjem, og fik proviant om bord til syv uger, så vi alle kunne spise to gange hver dag. Der var i alt 53 skibbrudne mænd om bord. Jeg véd ikke, hvem, som skal betale for det.

Vi var syv kommandører, Peter Andresen fra Rømø, Jeldert Janszen fra Schiermonnikoog, Marten Janssen fra Ameland, hollænderen Hidde Kat, Hans Christian Jaspers, Jens Jensen Dahl, Hans Mikkelsens søn, de er 50 mil sydligere i Strat Davis hos en købmand og venter et skib fra Norge, som skal igennem isen. De vil ankomme til København til sommer.

Nu ikke mere for denne gang. Jeg ønsker dig sundhed og befaler dig, vore børn og mor i Guds varetægt.

Jeg forbliver til døden din trofaste
Engelbrecht Jenssen

PS. Hils min mor fra mig. Jørgen lader hilse og Christian sender sin kærligste hilsen til sin kone. Jens Madsen og hans søn lader deres kære hilse hjerteligt. En hilsen sender Anders Mikkelsen til sin mor. De er alle sunde og raske. Vi er nu ankommet til Bergen i Norge og forsøger at komme videre hjemad. Jeg véd endnu ikke, om vi kommer til Hamborg eller til en by i Danmark.